

Resum de les opinions del Grup de Lectura en la trobada del 15 d'abril de 2013 sobre *IL GATTOPARDO*, de Giuseppe Tomassi di Lampedusa:

Per a molts participants en la trobada, la novel·la és tota una escola de literatura i també de política, part que fou considerada per a alguns la més interessant del llibre. L'obra es va qualificar de molt ben escrita i en general va agradar molt. Es va destacar que *Il gattopardo* té una riquesa descriptiva que es troba a faltar força en la novel·la actual i que és una obra amb la lectura de la qual aprens moltíssim.

Va comentar-se també la tristor de la història personal de Giuseppe Tomasi i que, durant l'obra, sovint se't barregen els papers d'autor-narrador-protagonista un cop coneixes la biografia de Lampedusa. També es va fer esment que Tomasi no va deixar l'obra tancada, sinó que d'altres l'acaben per ell, tal com la coneixem avui, en diferents etapes, fet que provoca més d'una confusió a l'hora de parlar-ne, depenent de l'època de l'edició que s'hagi llegit.

Sicília, l'escenari absolut de la novel·la, és sens dubte omnipresent, amb tots els seus contrastos i amb tota riquesa de detalls meteorològics i geogràfics. És Sicília un país que el foraster no comprèn, on moltes cultures han passat arrabassant-ho tot i els sicilians s'han creat un món tancat per immunitzar-se'n. Es va reflexionar sobre el fet que, a partir de la unificació amb Itàlia, el fenomen de la màfia brotés amb una força imparable.

En l'argument de l'obra no hi ha res que quedi deslligat, com es va exemplificar amb l'aparició final del gos, que d'altra banda és el reflex de la decadència del símbol per excel·lència de la novel·la: el Gattopardo.

També es va destacar que el discurs i el debat polític de la novel·la és rabiosament actual. I que l'ariscocràcia sempre ha volgut tenir el poder, però també sempre ha rebutjat entrar en política perquè ho considera una activitat burgesa a l'exercici de la qual no es pot rebaixar.

L'estil de la novel·la exigeix bastant al lector, ja que el seu gran detall demana força concentració. Es van elogiar les descripcions de les coses més insignificants o aparentment marginals, com les formigues, les veus –la d'Angelica, per exemple– o personatges que, de fet, no surten, però que són dibuixats amb precisió.

L'obra, inequívocament, imita amb excel·lència els estils del segle XIX, el naturalisme i els seus mestres russos, francesos o espanyols, i sembla escrita de fet cent anys abans de quan Tomassi la va fer, i potser per això podria explicar-se el rebuig d'alguns editors a publicar-la a mitjan segle XX, quan els gustos per la novel·la ja havien canviat molt.

Es va insistir en el fet que l'obra és molt més descriptiva que narrativa i que, en poques línies, es dibuixen situacions amb una gran habilitat (es va esmentar l'exemple de la mort del conill).

Altres aspectes també destacats van ser la ironia, el to humorístic i la profunditat del vessant històric de l'obra.

Evidentment, el més important de la novel·la, però, és l'extraordinària creació del personatge de Fabrizio Salina, nucli absolut de la història, que enganxa el lector del primer moment per la seva humanitat no exempta de cinisme i sarcasme, amb una gran capacitat de pensar i fer allò correcte, però també de tenir unes penques fora mida quan, per exemple, culpa la seva dona Maria Stella de les seves calaverades. Fabrizio, però, es guanya el lector en tot moment i en són bona prova les reflexions que fa quan es veu a les portes de la mort.

La resta de personatges –Tancredi, Angelica, Calogero Sedara...– són importants, però en cap moment fa una competència clara a Fabrizio, tot i que Concetta, la filla, agafa gran protagonisme al final de l'obra. No obstant això, tot l'elenc, inclosos els secundaris, són personatges descrits amb profusió de matisos i detalls.

Va sortir, és clar, la pel·lícula de Visconti, i les opinions van ser distintes; al costat de grans admiracions també hi van haver crítiques en el sentit que les ampul·loses escenografies viscontianes de fet no hi són a la novel·la; també es va dir que el ritme del llibre és més atractiu que el de la pel·lícula, però també va haver-hi membres del Grup que consideren el film una grandíssima obra d'art. Es va recordar que cal tenir en compte que la versió de Visconti es basa en la primera edició del llibre i, per això, el final de la pel·lícula és previ al final actual del llibre.

Com a conclusió, es va assenyalar que l'obra és un exemple de com costa de pair el canvi de règim per part de la societat que ha tingut el poder i no ha sabut adaptar-se als nous temps. Tot i així, *Il Gattopardo* descriu una decadència trista, però no pas tràgica.

També es va recordar que les diferents versions de l'obra són la causa d'algunes polèmiques hagudes a les traduccions fetes al català.

Es va coincidir finalment a afirmar que *Il Gattopardo* és una d'aquelles novel·les que cal rellegir de tant en tant perquè són peces fonamentals de la literatura universal.

Com d'habitud, el nostre agraïment més sincer als components del Grup de Lectura per la seva assistència i per les seves contribucions al debat. Us esperem a la nostra pròxima cita:

- *Entre dos palaus / Entre dos palacios*, de Naguib Mahfuz (Edicions 62 / Martínez Roca, 2010)

(Dilluns, **27 de maig** de 2013, a les 7 de la tarda)